

přístav

4

KOTVA na konec ještě krásnou naději
mrtvá ústřice stoupá ke korábu vzhůru

KORMIDELNÍK procházeti se večer v Marseilli
na botách ještě bláto Singapuru

LOĎ v rahnoví stožáru mezi lucernami
papoušek s opicí myslili že jsou doma

NOC voják a dívka v kavárně zůstali sami
láhev vrhala stín císaře Napoleona

LODNÍ ŠROUB když všichni již odešli tancovat
z hlubiny vypluly na povrch lekníny

JEŘÁBY a groteskní žirafy šly v dlouhých řadách spát
palmami neznámé pevniny

úvodník

NA VLNĚ ROZPORUPLNÉ

Když jedu na vlně exaktnosti
nejedu na vlně vágnosti

Když jedu na vlně pragmatické
nejedu na vlně emocí

Když jedu na vlně abstraktnosti
nejedu na vlně konkrétnosti

Když jedu na vlně nesmyslné
nejedu na vlně logiky

Když jedu na vlně absurdnosti
nejedu na vlně racionálnosti

Když jedu na vlně umění
nejedu na vlně sportu.

No jo, ale proč? Nešlo by to nějak zkombinovat...
K momentům tmy přidat paprsek světla. Do technických úkonů přidat lidský přístup.
Někdy mě totiž napadne, že:

Když jedu na vlně Wolkrova Prostějova
nejedu na vlně
hraní ledního hokeje
pravidelného spánkového režimu
vyčíslování Newtonova integrálu
krmení křečka
utírání prachu
trávení večerů s rodinou
zasazování stromů
vaření si krabičkových obědů
...

Vln je plné moře.
Mohou se prolínat
srážet a tříštit
spojovat
mohutnět i vyšumět.
A já,
můžu přeskakovat z jedné na druhou
hledat nové
vracet se k dávno objeveným
nechat se jimi unášet
nebo s nimi i bojovat.

Vln je plné moře
takže nekonečně mnoho.
Ale já jako člověk
jsem jen jeden.

Na vlně výročí

V letošním roce by se dožil 90 let, zároveň v prosinci uplyne 15 let od jeho úmrtí. *Jsem přesvědčena o tom, že na Wolkráku není nikdo, kdo by ho neznal. Ať už jako významného českého dramatika, či bývalého prezidenta, disidenta, signatáře Charty 77... a seznam přízvisek by mohl téměř nekonečně pokračovat...* Osobu, která kriticky vystupovala proti režimu v době, kdy se za odvahu platila nemalá cena. V tomto případě se jednalo o téměř 5 let strávených ve vězení v průběhu let 1977 až 1989.

MgA. Václav Havel, GCB, dr. h. c. mult.

Narodil se 5. října 1936 v Praze. Z kádrových důvodů nemohl studovat na střední škole, vyučil se tedy chemickým laborantem a maturitu získal až po absolvování dálkového večerního studia v době, kdy již pracoval. Jelikož mu nebylo umožněno nastoupit na vysokou školu humanitního zaměření, věnoval se studiu na ekonomické fakultě ČVUT. K práci v divadle se dostal přes pozici jevištního technika nejprve v divadle ABC a poté v Divadle na Zábradlí, kde v roce 1963 bylo uvedeno jeho absurdní drama Zahradní slavnost.

Otevřeně kritizoval komunistický režim, vystupoval proti cenzuře, a ačkoliv v Československu byl donucen přestat vydávat a opustit divadlo, v zahraničí byl již v té době uznávaným spisovatelem. Přes toto Havel nepřestal psát a pokračoval ve své literární tvorbě – ať už v psaní primárně absurdních divadelních her, esejí nebo experimentální poezie. Stal se jedním z prvních mluvčích Charty 77, v roce 1989 se účastnil založení Občanského Fóra, stal se posledním československým prezidentem a posléze i prvním prezidentem samostatné České republiky.

Byl jedinečnou osobností, a to jak z pohledu umělecko-literárního, tak z pohledu politického. Odkaz, který za sebou zanechal, nejsou jen všechna ta širokou veřejností známá díla jako Audience, Vernisáž, Antikódy, ale hlavně hodnoty symbolizující svobodu a morálku.

Havlův inspirativní odkaz v průběhu celého letošního roku prostřednictvím různých výstav, divadelních představení, čtení a kulturních festivalů připomíná i projekt Havel 90. Pokud byste se rádi nechali unášet na vlnách hlasu Václava Havla, naladte si v nedávné době publikovaný počín Českého rozhlasu – dvoudílný dokument Audiostopa Václava Havla, který mapuje a rozebírá Havlovy projevy – od nejstaršího dochovaného až k poslednímu veřejnému vystoupení z roku 2011.

Zuzka

recitátoři 1. kategorie

ROZHOVORY s recitátory

Theo Szpyrc - Petr Nikl: *Holá pohádka*

Jak ses k tomuto textu dostal?
Dostal jsem se k tomu tak, že jsem s pár texty Petra Nikla už pracoval a když jsem teď hledal další, tak jsem narazil na tento. Hodně mě ten text baví, to jak si hraje se slovy a používá češtinu, je super.

Co pro tebe bylo nejtěžší během přípravy textu?

Určitě nejtěžší bylo to, že to jsou věty holé a já se s tím snažil pracovat tak, aby na sebe moc nenavazovaly. Jenže ony na sebe v tom příběhu navazují, takže jsem se snažil do toho dát něco, co tam dal ten Nikl, a zároveň nějakou moji vlastní interpretaci.

Na jaké vlně jedeš?

Snažím se jet na pozitivní vlně, snažím se být bez stresu a chci si to hlavně užít.

Sára Vacková - Vratislav Kadlec: *Květina*

Hodně jsi gestikulovala rukama, bylo to záměrné nebo to přišlo samo?

Já rukama mluvím i když nerecituju, musím s nimi něco dělat, jinak si připadám až tak nějak svázaně a nerada mám plný ruce věcí (recitátorka si odkládá účastnický list vedle sebe na židli, aby se jí lépe vyjadřovalo, co chce říct). Pomáhá mi to k ilustraci toho, co říkám, ale zároveň mi to odbourává stres a mohu se díky tomu lépe projevat.

Jak jsi se dostala k textu?

Já jsem ho dostala jako návrh od paní učitelky dramataku Míši Maškové se slovy: „*Nikdo to nechce, tak to zkus ty, Sáro, protože ty jsi taková extrovertní.*” Tak jsem to zkusila a sedlo mi to, jsem za to ráda.

Tereza Bartošová - Rupi Kaur: Úryvek z knihy *Květy slunce; Dům*

Co tě zaujalo na mainstreamové Rupi Kaur?

Já jsem její knihu četla už pár let zpátky, a když jsem potřebovala něco na školní přehlídku, tak jsem se ho naučila a po delší době jsem si k němu našla cestu a vztah a i s tím tématem mě bavilo pracovat. A dalo mi to dost práce, takže jsem se ho už nechtěla vzdávat.

To téma je poměrně těžké, jak se ti s tím pracuje?

Bylo to náročný, i jsem slyšela spoustu rad, jak to říkat a jak to neříkat. Snažila jsem se to nakonec nějak odlehčit a jestli se mi to podařilo, to musí už říct jiní.

Karel Roubych - Ivan Wernish: *Tahit'anky*

Jak probíhala příprava textu?

Já si myslím, že když jsem s ním začínal, tak jsem dbal na nějakou přípravu a režii. Měl jsem naplánovaný, co jaký moment udělám, a hrozně jsem si to připravoval. Na tom jsem postavil základ, ten jsem však udělal velmi špatně, takže jsme to častokrát museli hodně mě-

nit. Kdybych srovnal původní finální verzi s tou dnešní, tak by to bylo k nepoznání.

Dělalo ti radost, že publikum se téměř celou dobu během tvého přednesu smálo?

Jéé, samozřejmě že mi to dělá radost, já jsem vlastně přijel jen kvůli tomu, abych publiku udělal radost, pobavil a někomu zpřijemnil den. Myslím, že by to tak měl mít každý recitátor.

Jak jsi se ke svému textu dostal?

Já jsem trošku blázen a moje paní učitelka o tom moc dobře ví. No a my jsme četli Wernische, on je podle mě taky blázen, ale v dobrém slova smyslu, no a pak jsem narazil na text Tahit'anky a to mě naprosto okouzlo. Hrozně jsem se chtěl vžít do té postavy a myslím, že se mi to povedlo.

Kryštof Maňas - Bohumil Hrabal: *Příliš hlučná samota*

S čím jsi měl největší problém během příprav textu?

Jedna z prvních vět „*slisoval přes tři sta metrů*”. Já jsem to pořád pletl a vůbec mi to nešlo, dokonce i dnes ráno jsem to pletl. A ještě poslední věta, to jsem taky nevěděl, jak říct.

A jak jsi se k textu dostal?

No, to je složité, zkusím to zkrátit. Můj otec má známého, a ten je sochař. Jednou jsme u něj byli a on tam měl různé olověné sochy, jedna z nich byl takový vyhublý mužík s brýlemi, ihned jsem se zeptal, kdo to

je, a zjistil jsem, že je to Haňťa. Od té doby mi ta postava furt šrotovala v hlavě. Teprve tenhle rok jsem se dostal ke knize Příliš hlučná samota. A když něco recituji, tak se do toho musím zamilovat a tohle byl přesně ten text.

Ema Dymáčková - Jiří Suchý:
Chtěla bych být starobylou mapou

V tvém přednesu byly i hudební, respektive zpívané vložky, jak to vzniklo?

Vzniklo to tak, že jsem si vybrala text, který ve mně hodně rezonoval. Zpracovává téma nějaké neopětované lásky a byly tam náročné pasáže, se kterými jsem nevěděla, jak naložit. Zkoušela jsem je říkat civilně, stylizovat je, a nakonec jsem to ze srandy zkusila zpívat. Zpěvu se věnuju, dělám to ráda a díky tomu se mi tam dostalo přesně to, co jsem chtěla. A ten zpěv mi pomohl předat to, co jsem v tom textu našla.

Kryštof Daněk - Karel Čapek:
Paštika

Pracoval jsi už předtím s texty Karla Čapka?

No, teď je to poprvé. Byla to pro mě taková novinka, ale ten text je dobře napsaný. On psal hodně i povídky, a když to člověk čte, tak mu dojde, jak byl vlastně Čapek inteligentní.

Jak se ti tu vystupovalo?

Hm, ještě před příjezdem do Prostějova jsem byl fakt hodně nervózní, ale to je vždy, to k tomu patří. Přece jenom, postavit se před ty lidi není úplně jednoduchý. Ale cítil jsem se tu lépe než v krajském kole.

Tvůj text je o paštice, ty sám máš rád paštiku?

Obecně mi paštika nevadí, je docela dobrá. Ale je škoda, že jsem ještě neochutnal tu Štrasburskou, o které pojednává můj text. Věřím, že to bude delikatesa, doufám, že na ni někdy narazím.

Zuzana Čížinská - Anne Franková/Frances Goodrich: *Deník Anne Frankové* – úryvek

Jak se ti vybíral úryvek z knihy od Anny Frankové?

Ono to bylo dřív hodně osobní a měla jsem velmi podobný názor na tu problematiku, kterou tam ona popisuje a na tu naději. Že ona opravdu věří v to, že je v lidech něco dobrého a přišlo mi to krásný a ztotožňovala jsem se s tím. Teďkon už se mi to trochu někam posunulo a úplně to slovo od slova nesdílím, ale myslím si, že je důležitý říkat i věci, se kterými úplně tak už třeba nesouzním. A doufám, že to stále bylo upřímný a její sdělení se neztratilo.

(Následovala krátká, krásná a důvěrná debata o víře a jejím hledání.)

Matěj Šlachta - Miroslav Holub: *Galileo Galilei*

Co je pro tebe hlavní poselství tvého textu?

Tyjo, to je vlastně docela těžký. Je to nějaké poukázání na tu dobu Galilea a tu omezenost společnosti k věcem, které my považujeme za samozřejmost.

Jak se ti recitovalo?

Byl jsem nervóznější než normálně, ale je to jinak příjemný a komorní. Možná ta nervozita byla tím Prostějovem, kdoví.

Emílie Tvrzová - Daniil Charms/Ondřej Mrázek: *Z dějin ruské literatury*

Jaký máš vztah k ruským literátům?

Haha, no... tak asi takový jako každý, kdo se o nich učil ve škole.

A co ten Charms, jak jsi k němu přišla?

Už jsem o něm dost slyšela a jeho díla i on jako člověk mi připadali hrozně zajímaví. Mám obecně ráda jeho tvorbu a našla jsem právě část Z dějin ruské literatury, ze které jsem čtyři vybrala. Snažila jsem se, aby se v nich vyskytovali ti stejní autoři, aby to bylo nějak propojené a pak jsem to podle citu dala do sebe.

Zuzana Pecharová - Shaun Tan/Markéta Jansová, Eva Dejmková: *Větvíčkové*

Znala jsi autora už předtím?

Ano, já jsem Shauna Tana už jednou recitovala a našla jsem právě tenhle text. Zasáhlo mě to téma přírody a co se děje.

Co tě příběh o Větvíčcích naučil?

Když to recituju, tak hodně myslím na to, že ta příroda tady vždy je a vždy bude a my to nezměníme, a je na nás, jak se k ní budeme chovat.

Sabina Kroutilová - Robert Rožděstvenskij: *Melodie*

Jak se ti pracovalo s textem?

Velmi příjemně. Ten text jsem našla už před mnoha lety, ale tehdy jsem ho nevyužila, jen jsem ho zahlédla. Ale musela jsem k němu dorůst. A teď jsem

se k němu vrátila, opět jsem ho objevila a našla se v něm. Bylo mi to velmi příjemné a bavila mě ta cesta k němu a práce na něm. Po nějaké době jsem se s ním sblížila a jsem za to moc ráda.

Alexandr Mojžíš - Ivan Vyskočil: *Vyznání jízdenkovitosti*

Čím tě zaujal tvůj text?

Já bych řekl, že všeobecně mám rád na recitaci kategorii textů, které jsou sarkastické, ale zároveň jdou i do hloubky a mají nějaký přesah. Což, když jsem četl tu knížku, tak tenhle text splňoval a vešel se do téhle mojí škatulky, kterou jsem hledal.

Jak se ti tu recitovalo?

Recitovalo se mi parádně! To publikum je velmi aktivní a jde to cítit. Když má člověk nějaký text, se kterým si dal práci, a může ho říct takovému publiku, tak je to velmi příjemné.

Na jaké vlně jedeš?

Na velmi pozitivní, ale i odpočinkový vlně.

Linda Křišťálová - Alexandra Berková: *Pohádka o šťastném*

konci

Co pro tebe bylo nejtěžší na přípravě?

Výběr textu. To mi dalo hodně zabrat. Dlouho jsem nevěděla, co bych chtěla recitovat a tuhle knížku jsem znala a před třemi lety jsem z ní taky měla úryvek a letos jsem ji prošla znova a doufala, že něco najdu. A našla.

Markéta Pourová - Daniela Fisherová: *Hugovi, s láskou*

Proč Daniela Fischerová?

Tenhle text mi hodně dobře pomohla spoluvybrat Gábinka Zelená Sittová a prostě nejdřív se nám to zdálo takové jakože 'hmm, nevím'. Ale pak jsme z toho vylovily úplně něco, že to najednou vykvetlo a docela si to sedlo. A dokonce se nedávno našel nějaký levotočivý šnek zase, takže to bylo dobré znamení. *Hihí.*

Máš ráda šneky?

Před textem jsem k nim moc vztah neměla, ale už minulé léto jsem pak furt hledala nějaké levotočivé šnečky, i ty mořské a ve škole jsem to dávala

jako bojovku dětem, abychom opravdu třeba nějakého levotočivého našli, ale nepovedlo se. Takže od té doby mě šneci rozhodně víc fascinují.

Používáš nějakou šnečí skincare?

Jakoby... já nevím, co v tom je, ale mám nějakou vietnamskou kosmetiku, ve které jsem slyšela, že je něco, co snad tady ani nechci říkat, haha. Ale ze šneků jsem asi... I když, teď jsem si vzpomněla, že kdysi mi jeden můj ex koupil takový krém z opravdového šnečího slizu. Ten krém měl pomáhat na akné, ale no... tehdy to moc nepomohlo.

Takže už tohle předurčilo začátek cesty k Hugovi, haha.

Jo, asi jo, haha.

ROZBORY recitátorů

Matěj Šlachta – Miroslav Holub: *Galileo Galilei*

Text se mi zalíbil tím, jak je kontrastní (dříve dělal komické texty), chtěl jsem zkusit něco těžšího.

JA: Kontrast vám dobře vycházel, skvěle vám slušel outfit, pro mě jste byl Galileo rozhodnutý, vědoucí, že selže, ale tím, že selže, bude moct bojovat dál. Pochopil jsem váš postoj k té situaci, ve které se nachází – když stojí před kostelem a má se rozhodnout a utíkají mu myšlenky. Působil jste na mě jako bojovník, tak jestli byl tohle váš záměr?

Vnímám to tak, že na něj ta společnost hledí a čeká, jak se rozhodne, jestli ji zradí svým odvoláním a bude zbabělec. Já bych asi podlehl.

JA: Takže jste jeho advokátem? *Asi jo.* Je to postojová záležitost a souvisí s ní ta pevnost, která korespondovala s tím, jak to říkáte. Je tam něco, co říkáte za sebe. Říkáte to hrdě a se vzdorem, což ta situace asi vyžaduje a já mám z toho pocit, že vy ho máte jako hrdého člověka, který neselhal, i když v očích některých lidí ano. Působil na mě váš jasný výklad. Máte hezký, zvučný hlas a hezký projev, je v tom důstojnost a líbí se mi kontrast sošnosti a důstojnosti, ale i pochybnosti, které v něm jsou a zároveň je v tom i vztek na církev a obecně na pokrytectví. Dejte si pozor na technické drobnosti ve výslovnosti (JA ukázal přesná místa v textu), ale to jsou drobnosti. Pokračujte, jdete dobrou cestou.

Sára Vacková – Vratislav Kadlec: *Květina*

AV: Text jsi udělala po svém, což nám přišlo dobré, něco jsi nám tím chtěla sdělit. Problém byl v tom, že jsi to sdělovala rychle. Tím se ubíráš o vyznění vtípů, které jsou v textu skryté. Musíš dát posluchači čas, aby je pochopil. Umíš skvěle dělat odbočky, což málokdo zvládá. I když to chceš vyprávět jako vedlejší postava s nadhledem, a ne jako Alžběta, zkombinovala jsi to. Důležité je rozhodnout se pro jednu možnost. Pointu jsi nám prozradila dopředu. Pro nás by bylo ale lepší, kdybys nás tahala za nos, navnadila nás, natahovala a napínala nás, jak ten příběh dopadne.

Zuzana Pecharová – Shaun Tan: *Větvíčkové*

GZS: Je to text, který mám ráda, a potěšilo mě, že ho někdo chce říkat. Potřebovala ses hlasově vyladit na ten prostor. Čekala jsem, kdy se ti hlas usadí. Hodně mi to kolísalo mezi místy, kdy jsem se s tebou do toho zanořila, a místy, kdy jsem se od toho lehce odpojila. Vypravěč je tam pro mě trošku rozostřený. Pojmenování vypravěče jako společnost obecně je moc široký. Kdybys měla konkrétněji pojmenovaného člověka, který to vypráví, vznikla by tam pevnější poloha někoho, kdo v sobě má více vřelosti, citlivosti. Více by se nás to pak dotklo. Ty představy za tím textem máš, je vidět, že za tím je spousta práce, že to není vyprázdněný, když o tom mluvíš.

Karel Roubych - Ivan Wernisch: *Tahit'anky*

JL: Karel mě hrozně bavil, je to osobitej recitátor. Jak si tam stoupl, jakej zaujal postoj, tím už mi dal informaci. Rozumí Wernischovi, líbí se mi, jak si s ním vyhrává. Je z toho zřejmá taková ta Wernischova pořouchlost. S textem dokázal pracovat plasticky, pak to odlehčil a za Wernischem jsem viděla Karla. Na začátku v expozici, když mluví o profesorovi, chybí nějaká lehkost. Ale pak má nádherný chvíle, kdy to dokáže zastavit, odlehčit a vytvořit napětí. Se čtvrtou tahit'ankou vlastně začíná nověj příběh, ale u Karla to znělo spíš jako pokračování. Tam by měla být větší změna. Na konci se mu moc hezky povedla pointa. Má skvělou energii, která je trochu na hraně. A on to ví, že kdyby do toho víc šlápnul, už by to bylo moc. Tak jen ať si na to dává pozor.

(rozbor vyslechl zástupce recitátora)

Jakub Hak - Ivan Vyskočil: *Hlavní problém pomocné biofyziky*

LMM: Jak sis vybíral text?

Já jsem minulý rok taky recitoval Vyskočila. Tenhle text jsem si vybral, protože mi to přišlo velmi zajímavé, jak je to chaotické.

LMM: Máš zvučný hlas. Zkus se ale víc uvolnit, tvoje ruce zůstávaly tak neurčitě před tebou. Přišel jsi mi autentický. Text je velmi kvalitní a sedl ti. Říkala jsem si jen, že mě mrzí, že jsi

vynechal ty obrazy, které jsou součástí textu. Nemusíš mít kolem sebe velké cedule, ale kdybys na ty obrazy odkazoval, bylo by to hezké. Dalo by se to využít.

Odpustila jsem ti, že čteš každou čárku, protože jsem to vnímala jako vtipnou součást toho profesora. Ale na konci se nabízí porušit ten princip. Druhá část nabízí nové zamyšlení, možná tam stát sám za sebe. Neskončila bych u toho, že to zůstane stejné.

Čárky jsem nepoužíval vědomě, spíš jsem si na ně zvykl.

LMM: V druhé části bych ráda věděla, že je to záměr a že jsi s tím schopný pracovat. Změna je někdy svěží.

Theo Szpryc – Petr Nikl: *Holá pohádka*

JA: Hned na úvod jste vynechal část textu, kterou považuji za podstatnou, protože je to jakýsi klíč k tomu, co nás čeká („Holá pohádka je, když v ní zebou věty holé.“) a divák může být ochuzen o tu kontrolu toho, jestli to tak skutečně je. V textu jsou dvě roviny - jazyková a faktu (jsou holí a ochlupí se). Povedlo se vám vynechat kruciální větu v poslední části – je jim teplo. *O tom ani nevím.* Tak jen upozorňuji, tady je to opravdu škoda zapomenout. Příběh jste ale předal nádherně, žijeme to s vámi, plazíme se, olizujeme led. U Nikla je vše o hravosti a fantazii a mám pocit, že jste se nechal svázat textem. V něm je i zvukomalebnost, kterou byste mohl využít a daly by se tam dělat různé zvuky. Ten text zve k hravosti, vy jste zůstal na povrchu, na ledě. Remeslně jste to zvládl

dokonale, máte dar vypravovat a technicky je to v pořádku, ale chtěli bychom něco navíc, vidět kam vás fantazie vyvede. Berte to jako možnost, že není zakázané hrát si a vzít nás k tomu, máte k tomu všechny dispozice. Těším se dál...

Sára Faltová – Aleš Kaňka: *Smrtelný hřích*

AV: Víceméně všechny hlasy v porotě byly kladné, představila jsi nám Kláru jako éterickou bytost. Líbilo se nám, že jsi ji neodsuzovala, že jsi nám neukazovala jak je zaťatá, ale udělala z ní hrdinku, které ten život nevyšel. Neukazuješ nám, co je bílé a černé, necháváš nám prostor. Hrozně se mi líbil konec, že byl takový jednoduchý, omilostnění té figury. Pro mě osobně byl trochu problém, že je to od začátku stejné, chybí gradace, pauzička.

Jsou některé věci, které můžeš trochu zahodit, změní se tím tempo a rytmus, víc to zaujme. Povídka se jmenuje Smrtelný hřích. Měla bych si to držet jako posluchač celý ten text v paměti, aby mi to pak sepnulo.

Ema Dymáčková – Jiří Suchý: *Chtěla bych být starobyloou mapou*

GZS: Je mi sympatické, že si někdo vezme poezii a hledá momenty, kdy se propojí zpěv a mluvené slovo. Všimla jsem si ale i toho, že když mluvíš, tak máš nasazenou zpěvní techniku. V mluveném projevu by sis měla popřemýšlet nad civilností. Když všechny samohlásky takto houpavě vyslovíš, tak to pak u mluveného slova může začít brát pozornost od významu těchto slov. Čím obvyklejší a lidštější, tím v něčem prav-

divější. Ne úplně vždy jsem rozuměla všem významům, který tam v jednotlivých verších máš, ale bylo to pro mě upřímné, jemné až lyrické sdělení mladé dívky. Potřebovala bych v tvých očích více vidět obrazy a pocity. Kdyby se zkonkrétněly některé ty představy, ta lyrika by byla jemnější a vyznělo by to pro mě silněji. Děkuji za tento odvážný experiment se zpěvem.

Emílie Tvrzová - Daniil Charms: *Z dějin ruské literatury*

JL: Pod Charmsovou absurditou je vždycky ta brutalita totality. Tenhle text je o ruských autorech. Ono je jich tam víc, ty jsi vybrala pět situací. Je dobře, že jsi nás nezahltla více jmény, moc hezkej výběr. Máš takovej zvláštně posazenej hlas, kterej někdy působí trochu rušivě. Taky natahuješ poslední slabiky, pak je to slovo takový rozmazaný a neinformuje jak má. Víš, co říkáš, rozumíš tomu, díváš se na to s nadhledem. Chce to ale větší lehkost. Často si rozsekáváš věty a zatěžuješ je. Najednou se z toho vytrácí ta lehkost a to vědomí absurdity. Ve třetím odstavci ses věnovala každému detailu. Tím jsi ho rozkouskovala a my jsme měli problém dát to dohromady. Najednou nevíme, kdo píše román, co dělá Dostojevskij, Turgeněv. Najednou se nechytám, lapám a nevím. Jsou tam čárky a ty je všechny přečteš. Nevyšel ti moc konec. Jsi hodně mladá a až si Charmse víc načteš a víc se o něm dozvíš, přidáš tomu víc vrstev.

Linda Křišťálová - Alexandra Berková: *Pohádka o šťastném konci*

LMM: Jak ses ohledně svého výkonu cítila?

Víc se mi to povedlo na kraji. A je mi líto, že jsem nebyla slyšet.

LMM: Pokud to víš, pokusím se moc neopakovat. Hrozně hezky ses poslouchala, s jakou lehkostí to podáváš... Jen škoda, že to občas zaniklo v smíchu. Měla jsem pocit, že téma textu je pro tebe důležité. *Nemůžu říct, že bych nějak víc psala jako ona, ale dokážu se vžít do té situace. A ze stejné knihy už jsem recitovala.*

LMM: Takže Alexandra Berková je tvoje oblíbená autorka? Každopádně její text slouží tobě a ty dobře sloužíš jemu. Vyprávění má spád. Ke konci už publikum tolik nereagovalo, aby tě slyšelo. Myslím, že to narušilo i tvoji dynamiku. Je super zpomalit si na poslední větu, ale ne na celý odstavec. Je potřeba spíš vršit věty přes sebe. A až poslední větu říct jako něco fatálního.

Kryštof Maňas – Bohumil Hrabal: *Příliš hluchá samota*
Knihu jsem přečetl a oblíbil si ji natolik, až mě to samotného zaskočilo, hlavně v tom, jak jsem se ztotožnil s hlavní postavou. Byla to vědomá volba i toho, jakou část textu budu interpretovat.

JA: Máte trochu prvorepublikou intonaci, což může být přízvukem nebo čímkoliv jiným a je to jen konstatování. Zmínil bych vaši práci s tělem a postojem, protože v jedné chvíli dáváte ruce za záda a ono to působí nabubřele až povýšeně. Já si ale myslím, že Hant'á (hlavní postava knihy) takový není.

Ano, vím o tom a neukontroloval jsem to, mé ruce mě zrazu-

jí, neb jsou silnější než já.

JA: Hant'á je vlastně obyčejný a všechny myšlenky a filosofické úvahy pronáší úplně normálně bez vnitřního pocitu, že je to něco vznešeného, měl by působit obyčejně. Neměl jsem pochybnosti o tom, že jste knihu četl a vaše interpretace byla v souladu s textem, nikoliv však s charakterem hlavního hrdiny, do kterého se propal ten váš.

Zuzana Čížinská – Anne Franková/Frances Goodrich: *Deník Anne Frankové*

AV: Četla jsi knihu celou?

Ne.

AV: Vždycky je dobrý, když si vybereš úryvek, tak si přečteš i celou knihu. Měla jsem z tebe pocit, že se bojíš, že jsi trochu stažená. Jde z tebe slabý hlas, který nepronikne až do posledních řad. Je potřeba pracovat s nějakou dynamikou. Všechny tři odstavce jsi udělala v jedné náladě. Ne všechno musí být krásné, stačí lidské. Chápeš to správně, ale z té interpretace to nevyšlo. Je to škoda.

Pomůcka, kterou můžeš použít, je natočit si to jako audio, počkat týden a pak si to poslechnout čistýma ušima. Zjistit, jestli z toho vyleze příběh.

Beata Koláčková – Evžen Boček: *Poslední aristokratka*

Text jsem si vybrala, protože mi přišlo, že to tak jako metaforicky popisuje moji rodinu, která je taky trochu šílená. Víím, že jsem to dnes neříkala s takovým nadhledem, jak bych chtěla.

GZS: Ty věci v textu promyšlený máš. Rozpadlo se ti to ale do jednotlivých obrazů a celkový temporytmus nevytvořil tu nadsázku až určitou grotesku, která tam je. Tím, jak jsi zvolnila, tak bylo všechno stejně

důležitý. Bylo velice příjemné, že jsi se do toho vulgarismu prvoplánově nepoložila, ale vložila jsi do toho optiku zkoumání tohoto jazykového jevu. Kladla jsem si otázku, zda v přímých řečech už to není moc, jestli tvá stylizace není přehnaně ilustrativní. Myslím si, že to padalo v důsledku zvoleného tempa, ale díky tomu, že jsi to měla poctivě připravené, tak se to úplně nezhroutilo. Děkuji za příjemný zážitek.

Alexandr Mojžíš - Ivan Vyskočil: *Vyznání jízdenkovitosti*

JL: Ivan Vyskočil byl v naší době takovým potěšením. Hraje si taky s absurditou. Cejtím z toho tu dobu. I když ten text není krátký, povedlo se ti udržet moji pozornost od začátku do konce. Jsi výraznej interpret i osoba a kombinuješ různé recitační postupy. Mě hrozně baví, když vidím v příběhu vypravěče, který se stává hlavní postavou. Tys takovým vypravěčem byl. Máš ten dar a to nemá každý. Líbil se mi tvůj barvitý a bohatý projev. Stavba ti funguje skvěle, není to lineární. Je to situace, kterou otevřeš, vystavíš, uzavřeš a okomentuješ. Řetězíš je proti sobě i za sebe. Dokážeš ten obraz uzavřít a počkat, než si to v sobě uzavřu já a s novým začínáš, až když se na něj připravíš. Ke konci se stalo něco, z čeho nám přišlo, jako by ti spadl řetěz, došla ti ta hravost. *Já jsem snad vždycky dostal tuhle zpětnou vazbu a snažil jsem se na tom pracovat. Říkám to tak proto, že ten nedostatek energie cítím z těch postav.*

JL: Celou dobu jsem šla s tebou, visela jsem ti na puse, a tady najednou jako bys mě pustil.

Berenika Farníková - Stanislav Rudolf: *Rezková, Rezková*
LMM: Jaký byl tvůj zážitek?

Byla jsem dost ve stresu, ale když na mě přišla řada, tak to ze mě opadlo.

LMM: Taky jsi mi přišla taková nezatížená. Jen trochu moc uháníš. Vyprávěla jsi to moc hezky, mělo to výraz, věděla jsem, co si myslíš. Hodně ses soustředila na hraní konkrétních postav, ale nedoporučovala bych do nich tolik šlapat. Aby to nebylo násilnější, než musí.

Na konci jsem z tebe byla trochu vyděšená, protože to vypadalo, že to té mámě opravdu přeješ. Je prima v textech hledat něco navíc. Myslím si, že tady na Wolkráku máme chytré publikum a ty jsi chytrá interpretka. Třeba ten vztah s mámou se dá zesložitit. Přece jen, furt je to její máma, i když ji štve. Mohlo by být fajn přidat trochu smíření, případně jinou rovinu. Vypravěčka je mámě vlastně dost podobná. Říká se, že jablko nepadá daleko od stromu, tak se třeba zamyslet, jestli ve výsledku nemůže dopadnout stejně. Tím se ti jen snažím říct, že se o tom dá dál přemýšlet.

Sabina Kroutilová – Robert Rožděstvenskij: *Melodie*

K textu jsem se vrátila asi po třech letech, mám ho ráda a teď jsem v textu objevila nová témata a našla jsem se v něm.

JA: Možná se až drze zeptám, co je pro vás tou melodií, kterou člověk ztratí a hledá?

Je to pro mě smysl života, a to, co mi dává pocit naplnění.

JA: Mám pocit, který je (dle kolegyně Apoleny) mou projekcí, že je to z pohledu stárnoucího muže, který velmi aktivně a

zoufale hledá to, co mu chybí. U vás jsem měl pocit, že necháváte svůj život v té básni, že vyhlížíte, ale neaktivně, spíše čekáte – což Sabina potvrdila – a to je asi i rozdíl v našem vnímání s ohledem na věk. Já už nemůžu čekat, ale vy máte čas, a tak pro vás to slovo hledat (ukazuje v textu) je klíčem k textu. Ještě by mě zajímalo, proč vlastnosti melodie říkáte přes smích? Je to melancholický smích?

Jsou to vzpomínky na všechno prožité.

Hezky vám funguje kontrast zkumavek a číší. Vnímám váš výklad, místy ale vyznívá jako takové spíše prvoplánové natešení, a ne hledání a objevení. Možná jste chtěla vytvořit kontrast mezi zklamáním a nadějí. Ještě prosím nepřidávejte slova do veršů, zkazí vám to rytmus, který je v básni důsledně dodržován autorem i překladatelem. Skvěle vám vyšel závěr a pointa, ke které si připravíte půdu.

Kryštof Daněk – Karel Čapek: *Paštika*

GZS: Já to obdivuji, když Čapka má někdo takto rád a pracuje s jeho textem. Člověk pro to musí mít určitý cit, vyladit se do jeho doby a tobě se to podařilo. Je strašně sympatické, že k tomu ten vztah máš. Přišlo mi, že jsi na začátku hezky nastolil, jaký pan Michl je. Ale mám pocit, že v průběhu mi tam začíná chybět vypravěč, soustředíš se jen na pana Michla, nebyl tam ten vypravěčský nadhled. Ty jsi v těch dialogích vtipný, tuto linku my s tebou jedeme, ale mohlo by to být více vrstevnatý. Ten vypravěč je v próze hlavní postavou a my bychom potřebovali vidět jeho vztah k panu Michlovi, co si o něm myslí. V

jednu chvíli jsem měla pocit, že se to hrozně vleče, mohlo by to být svižnější, a ne tam o tom tolik filosofovat – ve druhé části takto delšího textu je právě to nebezpečí, že dynamika začne lehce padat.

vysvětlivky použitých zkratk
Apolena Veldová (AV), Jan Anderle (JA), Jiřina Lhotská (JL), Gabriela Zelená Sittová (GZS), Luisa Marie Marešová (LMM)

JÁ - MY - VY - ONI

Dnes jsem zavítala na poslední ze čtyř seminářů, které festival v tomto roce nabízí – „**Herecký trénink**“ pod vedením **MgA. Simony Kurské**.

Zprvu jsem měla v plánu seminář pouze sledovat. Účastníci stáli v kruhu a „čistili svůj prostor“. Všichni působili uvolněně, nikdo se nebál zapojit, jako by byli naladěni na stejnou vlnu. Zaujala mě přirozenost s jakou přijímali imaginární situace. Když zazněl pokyn: „Alex, vynes ten koš,“ Alex bez váhání odnesla neexistující koš z místnosti. Nikdo se nepozastavil nad tím, že předmět neexistuje – všichni byli ponořeni do společné hry.

„Chcete se zapojit, nebo musíte psát?“ zeptala se mě s úsměvem paní Kurská.

„No, vlastně proč ne,“ odpověděla jsem a přidala se do kruhu.

Aktivita začaly hlasovým naladěním. Hledali jsme společný tón a snažili se na sebe naladit. Ačkoliv jsem v místnosti byla teprve krátce, neměla jsem pocit, že jsem mezi ostatními navíc. Harmonie, kterou jsme společně utvářeli svými hlasy, nebyla tím jediným, co se postupně sjednocovalo. Už během prvních několika minut bylo patrné vzájemné naladění mezi členy skupiny. Jak jsem si všimla, souhra a spolupráce byly jedním z hlavních motivů semináře.

Chodili jsme po místnosti, měnili tempo pohybu, soustředili se na dech a postupně se ladili na ostatní. Proměňovali jsme se ve vodu, kámen a nakonec vítr (překvapilo mě, kolikrát jsem se během festivalu ocitla právě v roli větru). Mezi zkušenějšími účastnicí jsem si připadala trochu nemotorně, ovšem o to více vynikla vzájemná souhra ostatních. Následovala hra na „slepce“. Jeden člověk se zavřenýma očima procházel prostorem, ostatní jeho pohyb jemně usměrňovali, aby nenarazil. „Slepce“ postupně přibývali a skupina musela stále více rozdělovat pozornost. Jak mi později vysvětlila paní Kurská, cílem bylo uvědomit si odpovědnost skupiny vůči těm, kteří právě „nevidí“ a potřebují oporu.

Po této části jsem seminář už spíše sledovala – účastníci přešli ke složitějším aktivitám, které by pro mě jako nově příchozí byly příliš náročné. Nejvíce mě zaujala takzvaná osmičková řada. Zpočátku jsem jen sledovala dění, aniž bych mu plně rozuměla. Teprve během krátké pauzy mi vedoucí semináře vysvětlila podstatu cvičení.

Osmičková řada je komplexní cvičení, které propojuje více hereckých dovedností najednou – pohyb, dech, hlas, držení těla i kontakt se skupinou. Cílem je postupná automatizace jednotlivých prvků, aby se herec mohl soustředit na samotnou tvorbu. Cvičení rozvíjí koncentraci a schopnost být „tady a teď“, zároveň vyžaduje vysokou míru sebekontroly a neustálé pozornosti. Do základní struktury lze zapojovat různé variace, například hlasová cvičení, gesta, emoce nebo modelové situace. Účastník při tom současně chodí, počítá, mluví, dýchá a plní další úkoly.

Silným momentem pro mě byla situace, kdy paní Kurská nabídla, aby si účastníci vyzkoušeli osmičky ve dvojicích. Jedna z nich poznamenala: „Když my už jsme na sebe jako skupina zvyklí.“ Přesně to jsem vnímala i já. V poslední osmičce jsem už neviděla jednotlivce, ale jeden celek, který fungoval díky soustředění a spolupráci všech zúčastněných.

Čas strávený na semináři jsem si velmi užila. Jako spíše introvertní člověk jsem měla zpočátku obavy z aktivního zapojení, ale ty se rychle rozplynuly díky otevřenosti skupiny, ve které jsem se brzy cítila přijatá. Oceňuji snahu lektorky rozvíjet v účastnicích sebevědomí i schopnost spolupráce. Používané metody na mě působily promyšleně a efektivně.

Seminář pro mě nebyl jen hereckým tréninkem, ale spíše jednou sdílenou hrou. Obdivuji jak vedení paní Kurské, tak odvalu účastníků, kteří se do cvičení naplno zapojovali.

*S hlavou pomotanou z osmiček napsala
Áňa*

Chod'te na recitace i ráno!

Uvaděči František a Mikuláš sedí v první řadě na ranních recitacích a o přestávce mezi prvním a druhým blokem luští křížovku. František se omluví, že strašně kráká, když vytahuju diktafon a Mikuláš se směje a ujišťuje ho, že to stejně budu pak přepisovat. Sedíme v malém jakž takž kroužku a já strkám telefon mikrofonom k tomu, kdo zrovna mluví.

Tak jak se cítíte? Jaký to je být na WP v roli 'moderátorů' a uvaděčů recitací?

M: Je to zase něco nového, protože to poznáme z jiný strany, a ačkoli jsme se s tím setkali během našich let na Wolkráku, tak dělat to naživo je jiný. A chceme to letos pojmout i trošičku jinak.

F: Já bych řekl, že je to velký rodeo.

M: A ještě bude, haha.

Jako ti, co přichází do styku se všemi recitátory, co byste jim vzkázali?

M: Tak já řeknu tu klasickou formulku: Ať si to tady hlavně užijou a předají tu myšlenku, kterou si s sebou přivezli. A jinak opravdu, ať si užijou Prostějov, baví se a poznávají nové lidi, protože i ta přátelství, která jsme tu my s Františkem navázali, drží dlouho a jsem za ně rád.

F: Já bych zase prakticky vzkázal, že když se náhodou stane, že se přeřeknete, spletete text nebo něco zapomenete, tak se neomlouvejte a netřeste hlavou, nic se neděje, a prostě pokračujte až do zdárného konce jako by nic.

Jak jste vymýšleli ten úvod a přivítání pro recitátory?

F: Chtěli jsme to pojmout jinak, chtěli jsme určitě celou situaci na začátku trochu odlehčit, protože i já sám si pamatuju, že to napětí a atmosféra se daly krájet. A já to hrozně neměl rád, takže jsme to chtěli nějak rozbít a zároveň to nebudu úplně prozrazovat, ale má to důvod, proč jsme dělali, co jsme dělali.

M: Je to nějaká dlouhodobá koncepce, řekněme.

F: Jojo, dalo by se říct.

Takže se můžeme těšit na ještě další vývoj a ...? (Záměrně nechávám otázku nedokončenou, abych zjistila, co všechno mi budou ochotní prozradit.)

F: Těšit se rozhodně můžou všichni na spoustu věcí...

(Moc mi toho prozrazeno nebylo.)

(Rychle měním téma.) Jak se vám spolu vůbec pracuje?

F: My spolu s Mikulášem pracujeme zhruba od té doby, co nám bylo osm, takže už si myslím, že se nám pracuje docela hezky. Už jsme si na sebe zvykli.

Vy spoluorganizujete i závěrečný večer, je něco, co byste mohli říct, nějak nás navnadit?

M: Chod'te na recitace i ráno!

F: Jo! Chod'te na recitace i ráno je myslím dobrej vzkaz.

M: Jsou to takový sneak peaky.

F: Foreshadowing trošku.

Na jaký vlně jedete?

M: Už podle našich medailonků v prvním čísle by se dalo říct, že je to možná trochu chaotická vlna a já osobně jedu ještě na vlně Bossa nova, což je portugalsky nová vlna, a to je hudební styl, který mám rád.

F: Já asi merino vlna.

všetečný rozhovor vedla Klářiňa

VE MNĚ LES

Odnášim si z toho zvláštní pocit relaxu, ale zároveň jsem vlastně nepochopila pointu. Nechopila jsem souvislosti, ale vizuálně to vypadalo opravdu dobře.

- Bára

Moc jsem tomu nerozuměl.

Byla to velmi hezká myšlenka, ale mrzí mě, že jsme nedostali víc prostoru pro nějakou vlastní interpretaci.

Jako vizuálně moc pěkný, ta scéna s kouřem byla povedená.

Je fajn bejt otevřený svým emocím a dbát na svou psychohygienu a mám pocit, že ve mně je les a půjdu svou cestou a čelit svým problémům. Pohládilo mě to.

- Kristián

Jsem zmatená.

Ze začátku jsem byl velmi upoutaný až hypnotizovaný, tím tempem a pomalostí, ale po dlouhém bádání a hledání myšlenky jsem málem usnul. Asi to byl záměr, aby to byla dobrá ukolébavka.

-Marek

Pro mě to bylo hodně těžké zpracovat, příliš abstraktní.

- Simča

dojmy diváků

rozhovor se souborem

Jak vzniklo toto téma?

No, my vždycky začneme takovými procesy a sáhodlouhými hovory a mluvíme o tématech, který jsou pro nás aktuální, společný a zajímají nás. Takový brainstorming. A u tohoto představení bylo ještě trochu jiný, že jsme měli trochu jiný kreativní začátek. Zkoušeli jsme různé cvičení a asociční hry. Tam nám pak začaly vnikat tyto témata.

Co je pro vás hlavní téma?

Obecně vypořádávání se s tím lýkožroutem, což může mít pro nás i konkrétní podoby, ale je jich hodně.

Proč lýkožrout?

Lýkožrout je zajímavá věc i z hlediska nějakých společenských otázek. To je prostě takový strašák. Ale my nevíme, co nám to dělá a jestli je to vůbec špatný nebo nám to někdo nakukal.

Ale lýkožrout vznikl až později.

My jsme měli tu představu, co má splňovat a představovat. Až pak jsme to spojili s tím lýkožroutem.

Jak vznikl zvuk lýkožrouta? *smích*

To byl dlouhý proces. Jsou to různé zvukové efekty, co jsme si nahráli. Některý víc normálnější (křoupání dřeva).

Ale úplně v základu na začátku tam byl track od jednoho minimalistického ambiverního umělce, kterého známe. Takže to byl takovej soundtrack a několik minimalistických skladeb se tam objevilo. Potom od toho se odpíchnul ten nápad tvoření efektů.

Původně jsme dělali hodně mlaskání, ale to nešlo použít. Ale v tom zvuku je mišmaš zvuků, ve kterém je i to mlaskání.

Ovšem první repríza byla, že lýkožrout mlaskal. Na to nám ale Vojta Bárta řekl, že je to až moc lahodivý.

Na jaké vlně jedete?

Na pivní, ale né všichni.

My jedeme na vlně převážení přírodnin.

Nevím, jestli jedem na tom...
ozve se někdo jiný ze souboru:
ne

Vlna nekonečného shánění rekvizit ten den, co hrajeme.

To je blbá vlna lidí, musíme vymyslet něco lepšího.

hodně domlouvání, klišé řečíček a citoslovce jůůů

My jedeme na vlně klišé.

Prostě jedeme na vlně!

Vlad'ous

recenze

“Stromy žijí ve vnitřní rovnováze. Pečlivě si rozdělují síly a musí dobře hospodařit, aby naplnily veškeré potřeby.” P. Vohlleben - Tajný život stromů

Inscenace plzeňského souboru Ratataverita je umístěná do scénografie lesa - ta je vytvořena z reálných větví, špalků, kůry. Tedy už při vstupu do hracího prostoru se ocitáme v atmosféře lesa i s jeho vůní.

Stejně jako stromy máme i my lidé své potřeby. A o jejich ne/naplnění se v inscenaci hraje. Každý potřebujeme být přijatí, někam patřit, být v bezpečí, pociťovat pozornost, věřit sám sobě....

Hlavní postava prochází cestou dospívání, iniciačních a přechodových rituálů, aby se na konci “postavila sama za sebe”.

V představení, které jsme viděli, jasněmu sdělení bohužel překážel temporytmus - celé ve výsledku působilo velmi rozvláčně.

Soubor rozhodně velmi vědomě a poctivě pracoval s tématy. Vznikl čistě autorský text na základě spolupráce všech členů. Hlavní problém vidím ale ve zvolených prostředcích a jejich funkčnosti.

Za co ale určitě soubor zaslouží velké ocenění je odvaha k autorskému dílu, poctivost v práci s divadelním znakem a pokora k divadlu jako řemeslu. A to vše je v jakékoli tvorbě to důležité.

Renata Vordová

TRACY MĚL TYGRA

Thomas Tracy měl hot tygra.

Měli to krásně zpracované, líbilo se mi zapojení hudby.
- Markéta

Mně je krásně, byla tam boží energie, úplně to jiskřilo. Tygři se krásně hejbalí.
- Klára

Ten příběh mě zaujal.

Jsem spokojená, takhle hezké divadlo jsem dlouho neviděla.

Líbilo se mi jak to bylo barevné a veselé.

Nesla jsem se ve vlně příjemného děje, a pak se to strašně hezky zhroutilo a dostala mě ta chvíle, kdy je zhroucení v tom městě. Skvělý, nádherný.

Působilo to různě, ale jsem z toho nadšená.
-Anna

Já znám předlohu, ale tohle mě absolutně dostalo. A ti tygři jsou prostě dokonalí. Už dlouho jsem se necítila takhle povznesená.

- Anička

Takový pohlazeníčko.
-Alžběta

Vůbec jsem nečekala ten spád, který to nabralo.

dojmy diváků

rozhovor se souborem

Jaké je hlavní sdělení vašeho představení?

Soubor: Že by si každý měl vážit sám sebe. Jde především o to, aby každý byl svým autentickým já. Člověk se bude ve světě nejlépe prosazovat, pokud bude následovat svůj vnitřní hlas. Navíc bez něj se žije dost špatně.

Tracy měl tygra, co nebyl tygr, ale černý panter, jaké zvíře je váš tygr?

Soubor: Papoušek. Hej mega jo. Nee, to bylo moje. / Já jsem chtěla říct, že jsem nějaká kočkovitá šelma. Nebo brachiosaurus / Koala / Lenochod / Já jsem třeba orangutan. / Anežka je něco malého. Třeba myška.

Co pro vás představuje váš osobní tygr?

Soubor: Je naší vnitřní sebejistotou. A dává nám kuráž dělat věci, co dělat nechceme. / Odvaha. Nebo ještě autenticita. / Já si myslím, že je to vnitřní cesta, vnitřní duch, který říká, co je správné. / Intuice.

Jak se dal váš soubor dohromady?

Soubor: My jsme ze ZUŠ v Hlučíně. Jmenujeme se Včil A Tu. To jako znamená teď a tady, aby bylo jasno. Máme za sebou jediné další představení, které se jmenovalo Příběh jednoho trička. Bylo to o fast fashion a jezdili jsme s tím i po školách. Bylo to hodně edukativní. Potom se nám soubor trochu rozpadl, půlka odešla a zbylo nás pět. Tak jsme hodně dlouho přemýšleli, co si počneme. A takovou metodou pokus, omyl a vztek, hádky jsme se dostali k tomu, že bychom mohli udělat Tracyho tygra. Akorát nás na to bylo málo, tak jsme přibrali z tanečního oboru Anežku. Každopádně je to naše poslední představení, protože po tomhle končíme a v červnu derniérujeme.

Pijete kávu, poznáte dobrou kávu?

Soubor: Všichni asi ano. / Já nepiju kávu. Bohužel mně káva nechutná. / Já piju cokoliv, v čem je kofein. / Dobrá je kaž-

dá káva, která mi dodá energii. / Já potřebuju, aby tam bylo víc mléka než kávy, pak mi to chutná. Asi jsme barbaři trochu.

Podařilo se vám někdy svést jednoho z rodičů vašeho přítele/přítelkyně?

Soubor: Dovolil bych si podotknout, že jsme se o to nepokoušeli a nemáme to doufám v plánu. Ne, ne, nepokračujte nikdo. Bez komentáře.

Jaká byla geneze vašeho představení?

Hodiny dřiny a odříkání. Smích Byl to POROD!!! To je nejtěžší.

Na jaké vlně právě jedete?

Soubor: Chcete říct každý svoje, nebo mám říct to hromadné klišé? My jsme se připravili odpověď na tuhle otázku, protože už jsme ji četli v magazínu. My tady jedeme všichni na vlně vzájemné kofeinové harmonie. / Plus euforie, protože takhle bouřilovou reakci jsme ještě nezažili a mě to strašně dojalo.

Vojta

recenze

Hlavně nepřijít o tygra

Ačkoli letos uplynulo už pětasedmdesát let od vydání novely Williama Saroyana Tracyho tygr, neztrácí popularitu mezi čtenáři a vrací se k ní divadelníci snad každé generace. Mezi nejnovější přírůstky se zařadila adaptace této prózy i inscenace souboru Včil A Tu z Hlučína.

První část příběhu divákům představuje šest mladých hereček a herců takřka doslovně. Tracy jako malý chlapec zaslechne slovo tygr, zkoumá, co by to mohlo být, až na něj narazí jako patnáctiletý v zoo. A i většina publika tuší, že tygr není tygr, ale černý panter. Tracy tahá žoky v pražárně kávy, tygr kouká po tygřících, dokud nenarazí na tu pravou, která patří Lauře Luthyové.

Insceňtoři překvapí až po rozchodu Tracyho s Laurou. Tracy v tomto okamžiku přijde nejen o Lauru, ale i o tygra a světem se protlouká bez něj. Běh času se výrazně zrychlí a příběh se začne odvíjet jiným směrem než v předloze. I zde se sice Tracy ocitne nedobrovolně na psychiatrii, ale Lauru zde nepotkává. Sám prochází terapií, v níž se snaží vyrovnat se svým selháním.

Psychiatr Pingitzer zde funguje jako svorník příběhů Laury a Tracyho, které se v inscenaci oproti předloze už neprotnou. V paralelních terapeutických rozhovorech obou hrdinů se stejným lékařem dojde snad k jejich smíření na dálku. A Tracy sice Lauru do svého života zpátky nezíská, ale vrátí se k němu ztracený tygr.

Insceňtoři tak mnohovrstevnatost předlohy mění za jednoznačnější výpověď. Z příběhu o romantické lásce je příběh o odpuštění sobě samému. Z tygra zbyl esprit, vůle k životu nebo prostě radost, bez kterých nejen Tracy žádnou Lauru potkat nemůže.

Příběh se soustředí na postavu Tracyho a to se odráží také v samotném klíči k obsazení rolí. Pouze jeho představitel nemění roli, ostatní přebírají střídavě zbylé postavy. Jako nositel děje tento princip dobře zafunguje v okamžiku, kdy se Tracy vrací do New Yorku a je konforntován se svými zmatenými vzpomínkami. Vystupují v nich postavy z předchozího děje, které sice Tracy i divák rozpozná, ale zároveň vidí, že je zosobňují jiní herci.

Hereckému pojetí by slušelo jasnější odlišení jednotlivých postav – například herecky výrazná Johana Bublíková představující postupně Peberdyho, Otto Seyfanga, Lauřinu matku, kamelota a psychiatra Pingitzera srší velmi silnou energií i v postavě staříčkého lékaře nebo jí uteče i drobné gesto, když si Pingitzer mladistvým gestem upravuje vlasy. Poněkud neohrabaně také působí první milostný kontakt Tracyho a Laury.

Dominantní složkou insceňtoři byl hudební motiv, píseň Somebody That I Used To Know. Paradoxně se tento hit o konci vztahu objevuje v okamžicích setkání Tracyho a jeho tygra. Téma písně koresponduje s posunem, který udělali insceňtoři v příběhu Tracyho a Laury. Obecně tak podporuje téma insceňtoři, ale jeho užití by bylo dobré lépe dramaturgicky promyslet a zvážit, jestli publikum nebude spíše vnímat oblíbenou písničku než to, co se odehrává na jevišti.

Právě zvolené herecké a hudební prostředky a nevyjasněný žánr na pomezí mezi groteskou, romancí, pohádkou a psychologickým dramatem byly poněkud matoucí. Snad proto byl i samotný soubor překvapen bouřlivými reakcemi publika, když se smích objevoval i na místech zcitlivění.

Insceňtoři nespada do pasti sentimentální červené knihovny, k níž může předloha vést. Nabídla svou verzi příběhu, v němž je nejdůležitější vztah k sobě a schopnost si odpuštění vlastní selhání.

Jiří Ratajík

ROZBOR *divadla poezie*

Renata Vordová všechny přivítala a položila otázku k představení **VEMNĚLES**.

Proč les? Co nám soubor nabízí za odpovědi, o kterých budeme společně přemýšlet, proč zrovna les?

U mě to byly ambivalentní pocity určitého vnitřního klidu a útočiště a zároveň místa, kde nechci být a není mi tam příjemně. Démonům se daří v lese, je jim tam dobře.

Mně to připomnělo větu lidí já bych chtěl žít jinde, protože to co jsem viděl odpovídalo tomu co ti lidé popisovali.

Renata zahájila debatu tím, že představení viděla podruhé (společně s Kristiánem) a pro ni mělo dnešní představení zatížení délkou, pocitově to bylo velmi dlouhé. Myslí si, že v tom lese honili hodně zajců – témat, kterých je tam naznačeno několikero a stala se velmi obecnými – obecní rodiče, obecná láska, obecné kamarádství a najednou se to tak rozjelo. Jasně vidíme dítě, které nezažívá zájem do rodičů, prožívá samotu a někoho potřebuje (sourozenec, imaginární kamarádka), pak projde několika zážitky a dospěje. Tedy jedno z témat (zajců) přechodové období z dětství do dospělosti. Ta dívka ale přichází a dává si kamínky, aby trefila zpátky, a to je jasný obraz. A teď přichází odkud a jde kam? Jde tam, odkud přišla! To přestává ladit s tím, že odchází do toho dospěla. Trápí ji toho mnoho od lýkožrouta, toho, že na ni kašlou rodiče, nikam nepatří a cítí se nepřijatá. Je pro ni nečitelné odkud tedy přišla a proč se tam vrací zpát-

ky. Ještě pojmenovala to, že neví, co se stalo a proč se to zobecnilo a postavy začaly ne jednat, ale prožívat. Omluvila se za možná drsný úvod.

Lucie Vojkůvková (Veličková)

navázala na slova Renaty a sdílela stejný pocit délky a kladla si otázku, jestli tam není moc slov. Jde se podle ní sdělováním slov, ale je tam málo jednání a málo vztahů. Prožívá se, ale nic se neděje. Pak pro ni paradoxně byly dlouhé i ty situace, kdy byla dívka na tripu, snědla žábu nebo kdy měla neovladatelný vztek a lítaly pařezy. Scény byly ve stejném temporytmu jako klidné pasáže. Velmi se jí líbil obraz toho lesa a dotkla se jí stylizace matky. Ocenila aktuální téma té cesty. Při obraze dívky s košíčkem, která si klade kamínky, jí naskočila Karkulka, která musí projít tím temným lesem a nemůže to minout. Průchod lesem, setkání s vnitřními démony a stíny vnímala jako aspekty její osoby, se kterými se dívka pere a chce před nimi utéct, ale zjistí, že to jinak nejde a musí se s nimi setkat. Za to moc poděkovala. Konstatovala ale, že tomu chyběl temporytmus. Přišla na to, že to mohlo ovlivnit i to, že místy kouskují věty, což zpomaluje rytmus a nedrží celky. Závěrem dodala, že soubor přesně ví co, proč a kde je (každá větvička, pařez) a že každá postava ví, co dělá, to bylo naprosto zřejmé.

Magdalen Gracerová Chrzová sdílela se souborem svou potřebu vyjádřit se emočně, protože to pro ni byl emoční zážitek. Zároveň se ale horko těžko něčeho držela, neustále je dobíhala a byla kus za nimi, což bylo vyčerpávající. Ve snaze přečíst postavy a situace se dostávala do slepých uliček, ze kterých se vymotala, ale musela hodně investovat, aby se dostala k tomu, co chtěli sdělit. Její pocit nebyl nepříjemný, byl zajímavý, bavilo mě to s tím jít, ale bylo dost vyčerpávající.

Jiří Ratajík se moc těšil na lýkožrouta, protože věděl, že tam bude a z jeho pohledu představuje nějakou skrytou hrozbu, na to se těšil. Bude se zabývat tím, co funguje po stránce smyslů – vizuální podoba už byla zmíněná, pro něj byla krásná i zvuková stránka. Dokázali na začátku vybudovat atmosféru zvukem, stejně tak duch lesa (cinkající postava) přináší svou zvukovou stupou nějakou atmosféru, a to jim velmi dobře funguje. Otázka, která ho napadla souvisí s prací – dělání dřeva, kterou on (pracující hlavou), vnímá jako tu hezkou práci, díky níž si pak doma zatopí a má hezkou atmosku. Proto si kladl otázku, proč ta paní dělá zrovna tohle, konotace, jež mu běžely hlavou byly, dle jeho mínění v rozporu s tím, co mu sdělovali. Chápal, že to nebyla takhle konkrétní práce, ale on ji vidí, žena řeže dřevo v rukavičkách a on se zabýval otázkou toho, proč ten obraz toho, že lidi pracují musí být zrovna takový, jako by to bylo špatně.

Následovalo emočně zabarvené apelativní sdělení zacílené na mladé lidi v sále, aby si dobře vybrali práci a dělali něco, co je bude bavit, protože práce je dobrá věc, není to strašidlo!

Renata Vordová k tomu nabídla svou odpověď, že z pohledu dítěte je práce rodičů strašná blbost a to, co odvádí rodiče a jejich pozornost jinam. Jiří svůj postoj opřel o to, že to ale není malé dítě, je teenager, kde by to čekal jinak. Lucie Veličková to četla především jako pohyb – sem a zpátky, sem a zpátky. Mladý muž z publika poznamenal, že pro něj byla podstatná ta repetitivní práce, která není ničím zajímavá a zábavná. I když ještě chvíli debata pokračovala, toliko k práci.

Ivo Kristián Kubák svůj příspěvek do diskuze začal odkazem na to, o čem mluvila Magda a soubor to má vlastně napsané ve scénáři. *Je zmatená a pak teda odejde, jakože wtf.*

Jeho pohledem vidí dramaturgicky ten přechodový rituál, nutnost odolat svodům, nebo se pro ně rozhodnout a se všemi se nějakým způsobem poprat. Vystavit se jim a zkusit je, nebo naopak před nimi utéct. Přesto, že tam všechno tohle je, sdílel pocit, že na dnešní repríze došlo k nějakému temporytmickému shiftu, který to oddaloval tak, aby se do toho mohl divák plně ponořit. Dnes se mu stala ještě ta věc, že měl pocit, že se to odehrává někde na Rujáně, u Baltu, na odlehlém německém pobřeží, kde jsou ty divný lesy. Na scéně je totiž tvarově stejný strom. Odehrálo se to pro něj dnes v chladné baltské atmosféře. A bylo to chladnější tím, že se to k němu nedostalo. I on promluvil o práci a to ve smyslu, že řežou dřevo na špal-

ku, ale dřevo se řeže na koze, na špalku se seká a jeho by zájímalo, jestli je tato nelogičnost opodstatněná. Dále navázal na Lucii ve smyslu práce s intonací a výslovnosti. Uvedl dialog matky a dcery, kdy jedna mluvila pregnantně až hyperkorektně (matka) a druhá zahazovala, k tomu krátký i (povím, nevidím). Tyto dva výslovnostní žánry to sdělení ponížily, ale myslí si, že jsou spíše otázkou nepřesnosti herecko-režijní domluvy. Upozornil na light design toho tripu, kde postava vyvolává pocit záchvatu (tím pohybem a tím, co modeluje). Bavila ho metafora lýkožrouta, protože to vnímá jako celospolečenské téma v naší republice plné odborníků majících jasný názor na lýkožrouta. Jeho pohledem je v souladu s tím, co říkají, že nejlepší je všechno trochu vyzkoušet, dotknout se toho, něco si zjistit a pak se k tomu postavit, čímž sdílíte spíše ten radikálnější ekologický přístup k lesu. Na závěr promluvil o tom, že postava je beze jména, což také nese význam, jediné oslovení, které slyšíme je princezna. Poděkoval a předal slovo souboru.

Soubor sdělil, že důvod, pro který se postava vrací tam, odkud přišla mají vyřešený a ví, proč to tak je, ale že to dneska asi nedoteklo a je potřeba to vyčistit. Co se týče tempa sami cítili, že jejich první reakce po představení byla, že se něco stalo jinak. Poslední slova souboru byla děkujeme moc.

TRACY MĚL TYGRA

Jako již tradičně **Renata Vordová** směřovala prvotní pozornost směrem k divákům: „Byla

velmi bouřlivá reakce publika. Zkuste to zase přetavit do slov, pojmenovat ty vaše pocity.“

„Já se mnohdy nezapojuji do smíchu s ostatními, ale dnes jsem se tam ze srdce smála, bylo to tak čistě podaný, a to pro mě bylo jako wow. A nebyl to ten nafalšovaný smích s ostatními tak, abych vypadala, že jsem kulturně vzdělaná.“

„Ten tanec tygrů - na ten bych se mohla dívat strašnou dobu. Ty emoce a napětí ke mně šly strašně blízko.“

„Možná to byla trošku zrada, protože se publikum smálo v momentě, kdy to není vtipný, ale je to tady daný možná nějakou generační spřízněností.“

„Čistě, dynamické, rytmické, užíval jsem si to, mě to bavilo.“

„Dlouho jsem nad tou erupcí přemýšlel, jestli to bylo popularitou té písně. Cítil jsem charisma, soustředění, ale pro mě to trošku bylo nedůsledný v práci s tím znakem, nerozuměl jsem vaší interpretaci. Bylo to zábavný, ale chtěl bych víc z interpretační stránky.“

„Ještě já jsem to vnímala, že předtím bylo divadlo, které vyžadovalo nějaké až extrémní soustředění a já jsem to tu zažila mnohokrát, že vlastně, když po takovémhle typu divadla přijde jiný, který je svižný, odlehčený, tak se stane, že ta reakce se tím úplně jakoby vymrští do nebes, protože ty diváci prostě potřebují nějakou úlevu.“

Jiří Ratajík začal malým sociologickým průzkumem aneb kdo četl knihu Williama Saroyana Tracyho tygr. Výsledek byl takový, že větší polovina účastníků rozborového semináře tuto novelu zná. Dle jeho slov v první části inscenace příběhem prakticky kopíruje předlohu, ale

v jednu chvíli se to zlomí, a od předlohy se to vzdálí. Četl to tak, že interpretační klíč byl výrazně navázán na asi nejznámější rozchodový hit posledních desítek let. Byl ale překvapen tím, že když se poprvé Tracy setká s tygrem, tak zní píseň o rozchodu. Jako zajímavý switch uvedl, že předloha končí jakýmsi happy endem, kdy oba hrdinové se k sobě vrátí a ruku v ruce odcházejí do zapadajícího slunce. Vlastně to hráli o tom, že jsou vztahy, který skončí, čokoláda se odpustit nedá, ale člověk si to potřebuje v sobě uzavřít. Není to o tom, že se k němu má vrátit Laura, ale potřebuje najít toho tygra. Ale co je v tu chvíli ten tygr? Podotkl, že v tomto se jejich interpretace odklonila od Saroyana.

Lucie Vojkůvková (Veličková) ocenila otevření tématu návratu sám k sobě a překonání krize – prvně najdu sebe a pak mohu jít dál. Nebyl tam ten happy end a to ji potěšilo.

Magdalena Gracerová Chrzová sdílela, že se úplně nevezla na vlně emocí a smíchu, které představení vzbudilo. Šla se souborem, s příběhem, který jí byl až lehce polopaticky odvyprávěn. Nebyla si ale jistá žánrem inscenace, nebyla v něm ukotvena.

Ivo Kristián Kubák vyjádřil, že neví, jak do toho. Začal myšlenkou, že je pro něj zajímavý fakt, že tato novela, slavící letos výročí 75 let od vydání, stále láká soubory dnešní generace. Zmínil, že interpretace souboru pro něj byla dostačující, ale dodal, že slovo dostačují vnímá jako neutrální stanovisko, což je pro něj vlastně v důsled-

ku dost málo. Zkonstatoval, že soubor neměl větší potřebu se vypořádat s tím, co to ten tygr je. Pojmenoval svůj pocit, že Saroyan měl v knize více zajímavých twistů v tom, jak s touto entitou pracovat, trošku této magie se u inscenace vytratilo. Na závěr své promluvy dodal, že je nespokojen s tím, co řekl.

Renata Vordová uvažovala nad tím, jestli to, co si v předloze soubor našel, není trochu málo, jestli tam není větší potenciál.

Soubor uvedl, že se jednalo o třetí reprízu jejich představení a poprvé se setkali se smíchem publika, což ovlivnilo jejich herecký výkon, ale i žánrový pohled na inscenaci. Vůbec reakci publika nechápali. „Říkali jsme si, jako co se děje?!“ Hodně je překvapilo, že v momentech, kdy zazníval smích, bývalo jindy až hrobové ticho.

Ivo Kristián Kubák přišel s dramaturgickým pohledem, přemýšlel nad váhou a délkou jednotlivých událostí, které se v příběhu odehrávají. Je tam sáhodlouhá expozice až do momentu, kdy se setkáváme s Lauřinou matkou. A pak se stane ten průser, od kterého se to strašně rychle vyřeší. Tygr se pro něj následně velice rychle a bezdůvodně vrací, čímž se začneme točit v kruhu toho, co to vlastně znamená. Zmínil, že si není jist, zda to, co se v inscenaci v daném momentě děje odpovídá tomu, co soubor chce říct a jestli je jako divák ochoten na to přistoupit. Jediné sezení u psychiatra a najednou mám svého tygra zase zpátky. Stejně tak sedm let trpení je scénicky odbyto epickým odvyprávěním.

Jiří Ratajík sdílel, že nevšednost knihy Tracyho tygr je mimo jiné v tom, že ten tygr tam má mnoho podob. A tady byl hodně zploštěn, zredukován pouze na jednu z těch faset. Toto rozhodnutí považuje za legitimní, ale klade si otázku, zda je místo toho nabídnuta jiná kvalita. Protože určitý vtip knihy je právě ta neuchopitelnost toho, co ten tygr je.

Lucie Vojkůvková (Veličková) dodala, že se jí výpověď souboru dotkla. Silně v ní rezonovalo, že bez toho tygra, ať už si ho pojmenujeme jakkoliv, se toho moc nedá dělat, že bez něj dost bloudíme. Nepotřebuje vysvětlovat důvody, proč se tygr zjevuje, protože z jejího pohledu se objevuje tehdy, když si ho všímáme.

Renata Vordová se se všemi rozloučila se slovy: „Mějte se krásně a nezapomeňte tady svoje tygry.“

LeČ a Zuzka

Na vlně poetické laboratoře

ukázky básní vzniklých v rámci semináře Hra(bat) v textech aneb poetická laboratoř

Já jsem Filip z Ameriky,
a nemám na doutníky.
Zapálím si stéblo trávy.
Po trávě se dobře tráví.
Dostal jsem chuť na knedlíky.

Já jsem Klára ze Zábřehu,
v duši mám jen samou něhu.
Jazyk ostrý jako břitva,
hádky se mnou to je bitva,
moje mysl stále v běhu.

Jedna Amča z Koudelky
fotila si modelky.
Dělá to však inkognito,
a pak jí to bylo líto.
Fotí tlusté manželky!

Jedna Domča ze Slovan
vymyslela chytrý slogan.
„Kdo vstává včas
má úzký pas,
i za špejli se pak schovám!“

Pondělí

Bouře

Hodina ve škole
Pražská politika
Kafe zakázáno
Vapíkovat za běhu
Ať si nenameleš.
Namel kafe, kafe
Degustace kavárny
Muž a bublinky
Prázdná žena
Kdo to zaplatí?
„Já vím“. „Já taky vím, ale neřeknu“

NÁPRAVNÍK

Omlouváme se OKSANĚ za Oxanu.

Čtvrteční večer se nesl na vlně Rozálie - charismatické české písničkářky, jejíž tvorba kombinuje šansony a taneční rytmy. Živost melodií a upřímné texty vzaly diváctvo útokem a bavily i mě, přestože jsem je všechny slyšela poprvé. Tleskalo se do rytmu, někdo tančil a někdo se jemně pohupoval. Rozálie zatančila flamenco, hrála na tahací harmoniku, zpívala a vyprávěla a provedla nás svým posledním albem, starší tvorbou i milostným životem, jakožto hlavním námětem svých písní. Někdy se prožitek popisuje těžko a pro mě slovo koncert nestačí, napadá mě performance? A není to vlastně jedno?

Ať tak či tak, večer mi utekl, ani nevím jak. Po asi třech koncích a následných předavcích jsme se pomalu začali trousit ven. Někdo ještě zůstal na sklenku vína, někdo jen tak popovídat nebo si ještě chvíli užít teplo letní noci.

DNEŠNÍ WOLKER MENU

špagety carbonara - 149 Kč
v Národním domě, Vojáčkovo nám. 1

Redakce Wolkrova Prostějova 2026
Lenka Čurdová, Klára Lubinová, Vojtěch Vacke, Zuzana Simandlová, Anna Drozdová
sazba: Klára Tondlová, foto: Marek Gerhard

Vydává NIK ARTAMA
neprošlo jazykovou korekturou